

álmodta meg, melyben fontos elv, hogy ne csak a szűken vett szakmát, hanem az élet teljességét mutassák meg a maga szépségében, sokszínűségében és gazdagságában. Ebbe beletartozik a kultúra – zene, tánc, kézművesség, történelem, hagyományok – és a természet csodáinak megismertetése is – ezért mindezek részét alkotják a klasszikus népfőiskolai oktatásnak.

Fontos cél az is, hogy lehetőleg mindent élményszerűen a maga valóságában ismerjenek meg a diákok. Például az iskolában meghallgatnak egy rövid előadást a vizek élővilágáról, majd kimennek a patakhoz, és megnézhetik az ott élő állatokat, vagy amikor az osztrigáról tanulnak, akkor kimennek a tengerhez, és maguk szedik az osztrigát, majd a konyhán el is készítik, és gyönyörűen díszítve feltálalják vacsorára.

Grundtvig népfőiskoláin nagy jelentősége van egy magyarra nehezen fordítható fogalomnak, amit a dán „oplysning” és az angol „enlightment” szó fejez ki. A magyar megfelelője ennek a szónak: „felvilágosodás” – de Grundtvig nem ezt értette alatta, hanem sokkal inkább azt, amit Petőfi Sándor ugyanabban a korban úgy fogalmazott, hogy „*Ha majd a szellem napvilága*

Ragyog minden ház ablakán”. Így tehát elmondhatjuk, hogy Petőfi Sándor, a lánglelkű magyar költő és forradalmár és Nikolaj Frederik Severin Grundtvig dán püspök gondolatait ugyanúgy hatotta át a hazájuk és népük iránti szeretet és felelősségérzet. Ugyanabból a lelkületből születtek a dán népfőiskolák, mint Petőfi Sándor gyönyörű versei, melyek közül a XIX. század költői című verset sokszor szavaltta Bolye Ferenc, a Kishantosi Mezőföld Népfőiskola alapítója – aki maga is hazáját és népét szerető ember volt, és ezért ragadták magával Petőfi Sándor versei és Grundtvig püspök gondolatai, melyek a dán népfőiskolákban tesztültek meg.

PETŐFI SÁNDOR (1823-1849):

A XIX. század költői
(részlet)

*Ha majd a bőség kosarából
Mindenki egyaránt vehet,
Ha majd a jognak asztalánál
Mind egyaránt foglal helyet,
Ha majd a szellem napvilága
Ragyog minden ház ablakán:
Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk,
Mert itt van már a Kánaán!*

Grundtvig értelmezésében az „oplysning” – a népfőiskola célja abban az értelemben, hogy a benne résztvevők számára új megvilágításba helyezze az életüket, a közösségüket, a népüket.

Ugyanakkor az „oplysning” nem csak cél, hanem eszköz is a népfőiskolán abban az értelemben, hogy Grundtvig azt vallotta, hogy csak akkor van esély a szó jó értelmében vett tanulásra, ha a lélek és a szellem megnyílik arra, hogy befogadja az új ismereteket. Ezért van olyan nagy jelentősége a népfőiskolákon a „Morning Assembly”-nek, ami magyarra „reggeli gyűlésként” fordítható. Ez egy fél órás program reggel az órák előtt – melyen minden tanár és diák részt vesz. A programja nem előre meghatározott. Tarthatja diák, vagy tanár. A téma lehet bármi, amit az adott személy akkor fontosnak, érdekesnek, vagy szórakoztatónak tart. Lehet személyes élmény, lehet mese, lehet valami komoly téma – amiről aztán lehet beszélgetni. Mindig van közös éneklés Grundtvig énekeskönyvéből – mert Ő költő is volt, és rengeteg gyönyörű verset, éneket írt. És az énekről azt tartotta, hogy összehangolja a lelkeket.

A „Morning Assembly” mindenkinek megadja az „egy közösség vagyunk” – és te fontos tagja vagy ennek a közösségnek” élményét, mely jó indulása a napi foglalkozásoknak.

*Nikolaj Frederik Severin Grundtvig (1783–1872) a dán népfőiskolák és a dán demokrácia szellemi atyja – író, költő, történész, reformátor, evangélikus lelkész. 1810-ben szentelték lelkésszé. A 19. század első kétharmadának legrepresentatívabb dán művelődéstörténeti alakja volt, aki költői tevékenységére alapozva fejtette ki népnevelői, történelmi és lelkészireformatori működését. Friss lendületet adott a dán polgári fejlődésnek. Verseiben, zsoltáiraiban, himnuszaiban, népdalszerű énekeiben szenvedélyes, költői képekben, metaforákban gazdag nyelvű, mély vallásosságról tanúskodó líra jelenik meg, mellyel világirodalmi rangját megalapozta. A dán emberek mindennapjaihoz máig hozzátartozik a Grundtvig énekeskönyv, melyből szinte naponta énekelnek iskoláikban, közösségeikben, sőt még értekezleteken is.

Ács Sándorné
Mezőföld Népfőiskola
Kishantós

Egy kis táncra is szakítottak időt..

Több mint ötvenen vettek részt a kulturális és művészeti önkéntesek segítségének témájával foglalkozó európai záró konferencián, június 8-9-én Budapesten. Vendéglátó a Magyar Népfőiskolai Társaság volt. A sikeres rendezvényről több részletben beszámoltunk nyilvánosan. Most a rendezvény egyik fénypontját emeljük ki, amikor is a Pántlika Néptánc Együttes közreműködésével magyar táncokat tanultak külföldi barátaink, Dániából, az Egyesült Királyságból, Lengyelországból, Portugáliából és Magyarországról. Mert nekünk se ártana gyakorolni saját táncainkat. Felvétel: Kovács Tamás.

